

مدیر کل

جلال‌الدین الحسینی مؤید الاسلام
صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
ویومه (جلالتین)
(عنوان مراسلات)
طهران خیابان لاله زار
نایب مدیر میرزا سید حسن کاشانی
دبیر اداره آشیخ یحیی کاشانی
غیر از روزهای جمعه همه روزه
طبع و توزیع میشود

یومیه

هفتاد و دو روز

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراك سالیانه

طهران ۴۰ قران
سایر بلاد داخله ۴۵ قران
روسیه و قفقاز ۱۰ منات
سایر ممالک خارجه ۳۰ فرانک
(قیمت يك نسخه)
در طهران یکصد دینار
سایر بلاد ایران سه شاهی است
قیمت اعلان سطری
دو قران است

(روزنامه یومیه مل آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعه)
(بامضا قبول و درانتشارش اداره آزاداست و مطلقاً مسترد نمی شود)

شبه ۱۳ ذی الحجه ۱۳۲۵ هجری قمری و ۳ بهمنماه جلالی ۸۲۹ و ۱۸ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی

(بلتیک دولتی ۰)

زائجه طالع ایران چیست متقن ترین و پر مایه ترین رساله که در این موضوع نوشته شده آنست که پرنس ملکم خان چند سال قبل انشاء نموده و یکی از فصول کتاب کلیات اوست اما از آثرمان تا بحال وقایع مهمه چند در عالم رو داده و در بسیاری از مطالب امروز ما باید آرائی اختیار کنیم غیر از آنچه آن هموطن کرامی بیور بود اختیار نماید و از آنوقت تا کنون اموری واقع شده که در باره آئیه مملکه ما اهمیه مخصوص دارد و بنا بر این باید عمده آنها را تذکار کرد

دولة ژاپن در تمام مسائل واجهه بمشرق زمین دخالة کلی پیدا کرد و در آن عرصه شطرنجی و نبردی که بین انگلیس و روس در کار بود حال دو حریف را نسبتاً یکدیگر بکلی تغییر داده است نویسنده روزنامه پرورش مصری چند سال قبل قدرتی را که دولة ژاپن دارا بود و جوة ظهور نیافته بود پیش بینی کرد و همچنین در رساله که چند سال قبل در طهران نوشته شده و این ایام در جبل التین مندرج گردیده این پیش بینی شده بود حال باید دید مردمان صاحب نظر از چه ماخذ این پیش بینی ها را میکردند جواب این سؤال از تاریخ تمدن و اصول علم ثروت بدست می آید یعنی قدمهای سریعی که ژاپن در ترقی علم و صنعت و تجارت و حقوق مشروطیه بر مبادت و امنیه و مساواتی که برای تمام سکنه آن مملکه حاصل بود و ازدیاد جمعیت و مخصوصاً رغبت نامه که اهل آن ناحیه در اخذ و درک تمدن انگلیس و امریکا داشتند و هوش و بصیرتی که در معمول داشتن آن بکار میردند معلوم بود و اهل خبر میدانستند که تقریباً چهل

سال است اکثر اهل ژاپن از مرد و زن زبان انگلیسی تحصیل میکنند و در پروگرامهای مدارس آن مملکه در هفته چندین ساعت برای تحصیل این زبان معین شده نیز میدانستیم که در تمام مدارس اروپا که تحصیلات مهمه میشود محصلین ژاپنی همواره با کمال جد و جهد کار می کنند و زحمه میکشند و مسافرتین ژاپنی چه آنها که قصد سیاحت دارند چه اشخاص صیحه مأمور دولة میباشدند در جزئیات امور کار خانها و هر چه در اروپا نافع و مفید است دقت کرده ضبط میکنند و از هر کس که در حکمت و سیاست تمدن رتبه اولیه دارد استمراج و استشاره می کنند که در خصوص تمدن راهی را که باید اختیار نمایند کدامست چنانکه رسالاتی که از هر برت اسپنسر حکیم بزرگ انگلیسی بعد از فوت او بطبع رسیده شاهد است بر اینکه ژاپنها چقدر بصاحب و آرای آن دانشمند اعمیه گذاشته اند بنا بر این مقدمات سهوله ممکن بود پیش بینی کنیم که ملتی که سالها در تحصیل ادبیات و زبان و تاریخ و علوم و قوانین انگلیسیها و امریکائیها سعی کرده و ضمناً محسنات و مزایای هر ملتی از ملل عالم را تقیث کرده اخذ مینمایند از حب مردانگی و آزادی و ترقی تمدن استادها و معلمین خود بهره کامل خواهند برد چندی بعد از آن تفرسات ژاپنها در جنگ با چین کمی از آنچه در قوه داشتند نمودند و انگلیسیها همانوقت ملتفت کفایت ایشان شدند و بعد در موقع کرفتن شهر پکن که ژاپن با سایر دول همراه بود کار سازی قشون آن دولة را هم دیدند و تعجب کردند و بنا بر این فوراً عهد نامه اول خود را با ژاپن بستند و انگلیسیها که منبع ترین ملل عالم هستند اگر یقین نکرده بودند که بواسطه

ملک ضعیف بدو جهت گرفتار و طعمه ملل قوی میشوند یکی بسبب اینکه با وجود ضعف و بحالی بعلت ثروتی که دارند و سهولتی که در گرفتن و نگاهداشتن ایشان هست لقمه لذیذ میباشند و شایسته بلعیدن نمیکردند و این در صورتیستکه مملکت ایشان شهرهای پر جمعی زیاد و بنا در بزرگ و رودخانه های قابل کشتی رانی و معادن فراوان داشته باشند و اگر هم فعلا این قسم مزایا را ندارد مستعد هست که در مدت قلیل دارای آن شود و ملک فاتح میتواند بزودی آنرا متصرف شده در آن آبادی کنند و سکنی نمایند چنانکه بهمین علت ممالک هندوستان و برما و امریکا و کانادا و استرالیا بتصرف انگلیسها در آمد و مواد کاسکارومرا کش بدست فرانسویان افتاد و جزایر هند شرقی متعلق به هلند گردید و کره بچنگ ژاپون افتاد و بعضی از قطعات چین را دول اروپا تصاحب کردند و اگر این دول در تقسیم چین و تصرف اجزای آن با هم اتفاق میکردند و منافع تجارتی بسیار در آن مملکت دارا نبودند خود آن مملکت هم حال ممالک سابق الذکر را پیدا میکرد

سبب دیگر مستهک شدن ممالک در دول با قدرت اینست که سر راه ممالک بهتر و با ثروت تر واقع باشند یا اینکه منزلتگاه خوب بجهت رسیدن بممالک آباد باشند یا اینکه قدمهای لازمه بجهت رسیدن بممالک آباد و تصرف کردن آنها باید در آن ممالک بر داشته شود. بعبارة آخری یا معبر ورود بممالک با ثروت باشند یا مفتاح حفظ و دفاع آنها بتوانند بشوند مثلا جبل طارق و مالته و مصر و غیره باین جهت بدست انگلیس افتاده و اگر هندوستان یا تجارت مشرق زمین مخصوصا تجارت چین و ژاپن نبود انگلیس هیچکدام از اماکن مزبور را نمیکرفت و امروز هم اگر انگلیسها اطمینان پیدا میکردند که دولت بخری دیگری ماز قیل فرانسه یا آلمان این نقاط دست نیامد از دو محل تجارت ایشان نمیشود یا هندوستان را بخطر نیاندازد بجهت نگاهداری آن اماکن هیچ زحمت و مخارجی متحمل نمیشدند خلاصه اینقسم اماکن بعلتهای بلتیک بتصرف ملل قوی در میآید و آن ملل بجهت حفظ و تصرف این نقاط چندین هزار برار ارزش آنها مخارج میکنند — امضا کابوس (بیه دارد)

خلاصه مذاکرات دارالشوری سه شنبه ۹ ذیحجه ۱۳۰۰ جناب رئیس از شرح و مذاکرات مجلس در باره که عده از وکلا و آقایان حجج اسلام حضور داشته اظهار نموده که بعد از ورود اعلیحضرت با کمال توجه و مراسم ملوکانه برادر وار روی زمین جلوس فرمودند و اظهار نیت مقدسه خود را در همراهی و مساعدت با اساس مشروطیت و مجلس مقدس نموده فرمودند که مضمی ماضی و قرآن را از بغل مبارک بیرون آورده قسم یاد فرمودند بطوریکه اسباب اطمینان حاضرین شد خصوص از اقداماتی را که از دیروز تا حال فرمودند از دستخطهای تلگرافی بتمام نقاط و سرکردگان و ایالات

اتحاد با ژاپن مصالح بلتیک ایشان در دنیا بخصوص در آسیا پیشرفت حاصل میکند باینکه دولت آسیائی که مثل قارچ بقتلاً ظهور کرده و کسی از آن اطلاعی ندارد معاهده همسری و برابری نمیکردند بعبارة آخری بتوجب همین عهد اتحاد که ژاپن با انگلیس یکسان قرار داده معلوم میشود که قبل از جنگ روس و ژاپن هم بعقیده انگلیسها آن دولت جزء دول اولیه عالم محسوب بوده است و اگر همین نظر صحیح در روسها نیز بود و قایع مهمه چند که بلتیک کلیه دنیا را تغییر داد و رویتداد پس فتوحات عظیمه ژاپن واقع شد و این نتیجه را بخشید که دولت روسیه از سواحل اقیانوس کبیر عقب رفت و در حقیقه امیدواری روسها در اینکه بطرف اقیانوس کبیر بجهت قوی بیفتند و انجا متمکن شوند مبدل بیاس شد و یکی از نتایج عمده جنگ روس و ژاپون انعقاد معاهده ثانی انگلیس و ژاپن است که عهد اتحاد تعرض و تدافعی است و بتوجب آن از جمله مقاصدی که برای انگلیس حاصل شده است یکی اینست که تمام قوای بری و بحری ژاپن برای انگلیسها حاضر و آماده است که اگر سرحدات هندوستان در مخاطره افتد دفاع کنند از جمله سرحدات هندوستان خلیج فارس است با قسمت مهمی از ایران یعنی جانب خراسان و سیستان و این مطلب مکرر عنوان و اظهار شده چنانکه لرد کرزن در مسافرت بخلیج فارس و ملاقات بزرگان و رؤسای آن ناحیه اظهارات رسماً متعدد نموده است — جنگ روس و ژاپون قدرت جماعتی را که همواره محرک دولت روس بجلو رفتن بجناب شرق اقصی بودند بر طرف نمود و ملة روسیه را بیدار کرد و ایشانرا امید وار نمود که جد و جهد و کوشش کنند شاید بنعمه مشروطیت دولت نایل شوند ملة ایران را هم بیدار کرده بهمان جاده انداخت و قوای دولت ژاپن را با اختیار انگلیس در آورد که در میدان وسیعی از اقلیم آسیا بجهت تدافع یا تعرض از ابرار بردن برین از روی عقل بشری باید حکم کرد که غرض درینتروسها که از زمان بطرکیر دنبال آن میرفتند یعنی فتح هندوستان اکنون بمحصول پیوستنی نیست و حالا مشکلاتی که برای این کار در پیش است از همه وقت پیش است و موافقتی که این ایام دولتین روس و انگلیس باهم نمودند دلیل بر این است که دولت روس از آنان دارد که آن خیال و ارها کرده و نه از راهت میخواستند هندوستان برسد نه از راه افغانستان و ایران

بر خلاف اکثر نویسندگان و گویندگان مادر باره آینه ایران خیلی امیدوار هستیم و قرار داد انگلیس و روس هم بیشتر ما را امیدوار میکند و چنانکه تحقیق خواهیم کرد برای ایرانیهای وطن پرست ممکن است اسباب تسلی و اطمینان خاطر گردد

و سوارهای آذربایجان و حکم فرمودند بگرفتن و دستگیر نمودن اشرا را چنانچه بعصیرا هم دستگیر نمودند و فرمایشتی را که فرمودند با تاکید قسم که تا آخر نفس مساعد و همراهِ با مجلس میباشم و همیشه آرزو داشتم که وکلا با من در امور مشورت نموده حال که حاضر شده اند برای خواستن اصلاح امور امید است که تا چند روز تمام امورات بمساعدت ما رو باصلاح گذاشته ترقی ملک و ملت حاصل شود و مسئله آذربایجان هم اهمیتی ندارد همین چند روز اصلاح خوا هم نمود و لو برفتن خودم با آذربایجان باشد و سایر معایب و موانع راهم بر قسم رفع کرده بطوریکه آثار و نتایج این اتحاد تاجندی بر همه مکتوف و معلوم گردد

و اظهار شد که آقایان هم نطقهای بلیغ و متوقع نموده هر یک از رکلا هم ضمناً عریاضی کردند و جناب رئیس عرض نمود که اصلاح کلیه امور منوط و مر بوط بازاده و توجه ملوکانه است و هرگاه اعلیحضرت اطاق خود را منظم بنرمایند سایر امور با لطیمة اصلاح خواهند شد و تمام ملت برای حفظ و حرارت ذات مقدس حاضرند که در صورت عطوفت و مهربانی اعلیحضرت را چون جان شیرین در بر گرفته در میان چشم خود حفظ نمایند مذاکرات از هر قسم زیاد شد که میشود تمامی را در مجلس اظهار کرد

از همراهی و زحمات شاهزاده شعاع السلطنه و جناب عضدالملک در این دو روزه اظهار شد موجب امتنان و کلا کردید و قرار شد که فردا روز عید برای سه ساعت بغروب مانده و کلا بحضور همایونی مشرف شوند

جناب رئیس اظهار داشتند که اخبار این اتحاد و اتفاق را صاحبان جراید بطور کمال و تمامیت که جالب قلوب ملت و کاشف از حسن نیت و صفای عقیدت اعلیحضرت باشد بنویسند که در حقیقت امروز اول ظهور سلطنت و اول طوع شمس اتحاد و ترقی دولت و ملت و مملکت است هر یک از وکلا اظهار تشکر از بذل مراحم و عطف توجه ملوکانه نموده (زنده باد اعلیحضرت) (زنده باد شاه ایران) بصوت جی و آواز بلند از همه بکرات بلا اختیار سرمیزد اظهار شد که از اقدامات فارس و کرمان و یزد و انجمن اتحادیه طلاب و سایر انجمنها در باب قتل فریدون معلوم و مدلل شد که اهل ایران یار سبائرا برادر وطنی خود دانسته از هیچگونه همراهی با آنها مضایقه نخواهند نمود و دو نفر قاتل او هم گرفته شد آنشش نفر دیگر گرفته خواهد شد عموماً اظهار همراهی و همدردی نمودند (مجلس ختم شد)

(وقایع مهمه شهری راجع بگرفتن)

(صبیح حضرت)

علت تأخیر کسب اخبار صحیحه بوده است که ذیلا نکلته میشود

خاطر عاظم مشترکین دانشمندان عظام و هموطنان هوشمند غیور کرام مستحضرند که مؤسسين اساس مغایرت و اختلاف و متبذین ارکان جور و اعتساف بر پا کنندگان هنگامه میدان توپخانه و فرازندگان بیدق همسایگان ظلوم بیگانه (صبیح حضرت و مقتدر نظام) بودند که جماعتی از اشرا و الواط شهر دار الخلافه را بحکم سابقه الفت و رابطة سنخیت بدور خود کرد کرده با حرکات متروارانه و رفتار جسورانه و سخافت رأی و خفت عقل خواستند اساس مقدسی را که مهندس عقل نقشه آن را کشیده و همدستی علماء علم حقوق بنساخته آن را برزانت و استواری رأی حکیم دانا برپا داشته است مترزل کنند و هیکل قدس مشروطیت را مرتعش سازند چون خواست خدا چنین نبود و پیر فرتوت ظلم و استبداد را با جوان دلیر دانشمند عدل و اشتراط نیروی مقاومت و توانای زور آزمائی حاصل نشد اشرا مزبور هر یک در بیغولها پنهان و در کذب متزوی شدند لکن با اینحال دست از شرارت برنداشته هر روز برای سلب امنیت اقتدار خود را اشتبار داده و هر شب بنوعی و لباسی در مزاحمت خالق کوشیدند تا آنجا که وکلاء فحاش رسماً از هیئت وزراء عظام و حکومت دار الخلافه دستگیر کردن اشرا و انتظام شهر و حفظ امنیت را خواستند و حضرت والا ظفر السلطنه وزیر جنک و حکمران دار الخلافه و مضافات را متعهد انجام این خدمت نمودند وزیر جنک عاقل کافی هم تدارک این مهم را از چندی پیش کرده و فوج خلج ساوه و سواری شاهسون بغدادی که در اداره شخصی ایشان است بتوسط رؤساء آنها احضار و فوج خلج را پس از ورود بطهران با مراقبت جوان با فرهنگ عن تقی خان سر جنک فوج مزبور مدت یک ماه شبها بمعیت اداره نظمیة مأمور کردش شهر و جلو گیری از فتنه و دستگیری مردمان مست و شرور فرمودند تا آنکه رئیس غیور مایه دوست دولتخواه وطن پرست آنان رضا قلی خان خلج (اعتضاد السلطان) بطهران رسیده و در هنگامه میدان توپخانه و مدرسه خان مروی دولت را خوشنود و ملت را بمننون ساخت و از حسن رفتار و پاک فطرت این شخص و درستکاری و طرز خدمتگذاری این فوج رشید بود که جهل نفر از سر باران ممتاز این فوج از یک ماه قبل بقراولی عمارت بهارستان و مجلس مقدس پذیرفته شد و شاهزاده وزیر جنک انتظام قراوالخانه تمام شهر طهران را که در این موقع نهایت اهمیت را داشت بمهده ایشان سپرد و سواریه ایل رشید شاهسون بغدادی هم پس از ورود بشهر با ریاست منصور نظام علی اکبر خان شاهسون که از رؤساء دلیر و کافی و در طایفه خود مقبول و مطاع است همه شب تا ساعت پنج و شش

حضور وزارت جلیه جنک و کار گذاران آنحضرت
قدیم می نمایم

مکتوب کردستان

سالمی متعادی است مشیر دیوان در کردستان پیشکار
وصاحب املاک و نقد و جنس زیادی را اندوخته و چندین
خانواده های قدیم و خد متکذبان مثل این بنده را بخاک
سیاه نشانده که شرح تدبیرات او بر این مایه مظلوم از قوه تحریر
خرجست چند سال حکومت سقز و بانه را تیول و ملترزور
خرید خود کرده بودند و نتیجه این شد که ملاحظه میشود
حالا که از طرف دولت نایالت کردستان حکم شده که
استعداد نظامی و چریک و توپ بانه بفرستند هر ملاحظه که
بوده باز بر مشیر دیوان را خواست که حکومت سقز و بانه
را بدو داده و استعداد را در معیت او حرکت دهد سخت
جواب داده و استعفا کرده معلوم شد (کره شیر است در
گرفتن موش) (لیک موش است در مصاف پلنگ) تا حال
برای خوردن خون مایه حاضر بودند حالا که موقع کلو کیر
است استعفا میدهند بالغال این بنده که اباعن جد حاتم و
مالک بانه بوده و مشیر دیوان دست ماها را از آنجا کوتاه و بنحمد
خان و رستمخان سپرده یکی از افراد مایه و بمنزله یک سر باز
جدا داو طلب این خدمت که یکفوج سرباز مرتب بایک توپ
بطوریکه بوزارت داخله ملتزم شده ام بمن بپاوند و قبل از
آنکه خون از دماغ یکسرباز جاری شود متعهد میشوم که
جان خود و اولاد و کسان خود را فدا کنم و نیز متعهدم که
زاید بر دو ماه حیره و مواجب فوج در سا خلو بانه بر عهده
دولت نباشد و اگر زیاده بر دو ماه توقف شد از منی که
ابدا ضرری بدولت و ملت وارد نیاید معلوم میکنم و در
انجام این خدمت بموجب این عرض منظر هیچگونه امتیاز
و مواجب و شغل نخواهد بود تا ثابت کنم فدائی مایه و دولت
کیست هر کس سهل تر از این حاضر خدمت میشود بسم الله
قدمردی و غیر ترا علم کرده ببیدان آید و الا این بنده مستعد
جانشانی هشتم تارای دولت چه اقتضا کند فدائی

(فدائیان ملت بهاء السلطنه)

(اعلان)

نظر بعضی مذاکرات مهمه انجمن اتحادیه سعادت
طهران از عموم انجمنهای محترم مستدعی است که روز یک
شنبه چهار ساعت بغروب ماده یک نفر نماینده بجهت حضور
انجمن مذکوره با کثرت آراء معین و منتخب فرموده
قرین اقتضای فرمایند

(مرکز انجمن)

کلیندک جنب خانه آقای عضد الملک منزل آقای
جلال الممالک

(حسن الحسینی الکاشانی)

حسب الامر حکومت خیابانها و محلات شهر را کرده
و در استقرار نظم جهد بلیغ می نمایند همینکه مقدمات کار
فراهم شد شاهزاده وزیر جنک محض تکمیل مرام ریاست
اداره نظمی را بشخص دلیر هوشیار کار آزموده یعنی
رضا خان معتضد دیوان تبریزی الاصل تفویض فرمودند
و این رئیس نظمی حیب الله خان معتضد لشکر خلیج را که بر شادت
معروف است دوستانه معاون خود نمود و بعبارت
اختری ارکان نظام شهر استوار شد هر بر السلطنه
کدخدای محله سنکلیج و سایر کدخدایان
شهر هم کرم کار شد ندر روز دوشنبه هشتم ذی حجه بر رئیس
نظمیه خبر دادند که صنیع حضرت سر کرده اشرار با
معدودی از اتباع خود شبها در خانه مجال السلطان پیشخدمت
خاصه همایون بیتوته کرده و شب دوشنبه هشتم مجلس عیشی
هم مرتب داشته اند چون دستگیری آنان الزم امور بود
رئیس نظمی و رؤساء فوج خلیج و سواره باندادی و بعضی
از آقایان دیگر مأمور شدند که شب سه شنبه نیم ذیحجه
دوهر جاوهر تدبیر که مقتضی شود صنیع حضرت را دستگیر
کنند و هیئت وزراء و اعضاء مجلس مقدس اهتمام و تائیدی
در این خصوص فرمودند حضرات رفته و غلام سیاه مجمل السلطان
را در تحت استنطاق آورده مطلع شدند که صنیع حضرت
با اتباع خود صبح دوشنبه هشتم پس از استحمام از آنجا بیرون
رفته و صنیع حضرت در خانه حاجی علی کاشی پزیر در زن خود
پنهان است فوراً بحکم رئیس اداره نظمی سرباز و سوار و
پلیس و ژاندارم اطراف خانه حاجی علی تقی را احاطه کرده
و رؤساء از کوچه و غیره بالای بام رفته و داخل خانه شده
صنیع حضرت را در حالتیکه شلیقه زنانه پوشیده و جادو زنانه
بسر گرفته بوده است شناخته و دستگیر کرده با رعایت حدود
نظم مقصر ملت را از خانه بیرون آوردند با اداره نظمی بفرستادند
و غلام سیاه مجمل السلطان را هم توقیف کرده و از او استنطاق
نموده معلوم داشتند که قتل فریدون پارسا رئیس اداره
جهتایان بدست همان جماعت واقع شده است اکنون مشغول
دستگیر کردن سایر اتباع صنیع حضرت میباشند در شب
پنجشنبه یازدهم شهر حال هم جواد جلیو دار مجمل السلطان
که از اشرار معروف است بدستاری و همة و اقدام سر
بازان فوج خلیج گرفتار و در اداره محبوس شد تا بیاری
خداوند بدستگیری سایرین نیز موفق شده خاطر خلقی را
بیاسایند و جمعی را رهین اقدامات غیرورانه خود فرمایند
چون اطلاع عموم خیر خواهان مایه و دولت بر وقوع این
امر و مرفی خادمان صدیق مملکت لازم بود این است
که اجلا بدون مزاج کونی و اظهار خصوصیت که کفر
طریقه روز نامه نکاری است شرح واقعه را از زبان مخبر
صادق اداره نقل نموده و تشکرات اداره حبل المتین را به